

7de vergadering

Dinsdag 20 november 2001

Aanvang 10.00 uur

Voorzitter: Braks

Tegenwoordig zijn 71 leden, te weten:

Baarda, De Beer, Van de Beeten, Bemelmans-Videc, Van den Berg, Bierman, Bierman-Beukema toe Water, De Blécourt-Maas, De Boer, Boorsma, Braks, Broekers-Knol, Van den Broek-Laman Trip, Van Bruchem, Castricum, Dees, Doesburg, Dölle, Dupuis, Van Eekelen, Eversdijk, Van Gennip, Ginjaar, Hessing, Van Heukelum, Hofstede, Holdijk, Van den Hul-Omta, De Jager, Jurgens, Ketting, Kohnstamm, Van der Lans, Van Leeuwen, Lemstra, Van der Linden, Lodders-Elfferich, Luijten, Meindertsma, Pastoor, Platvoet, Le Poole, Pormes, Rabbinge, Rensema, Rosenthal, Ruers, Van Schijndel, Schoondergang-Horikx, Schuurman, Schuyer, Stekelenburg, Stevens, Swenker, Tan, Terlouw, Van Thijn, Timmerman-Buck, Varekamp, Ter Veld, Veling, De Vries, Van Vugt, Walsma, Werner, Witteveen, Woldring, De Wolff, Wolfson, Wöltgens en Zwerver,

en de heren Kok, minister-president, minister van Algemene Zaken, K.G. de Vries, minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, Van Aartsen, minister van Buitenlandse Zaken, Korthals, minister van Justitie, Hermans, minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen, Zalm, minister van Financiën, De Grave, minister van Defensie, Pronk, minister van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer, mevrouw Netelenbos, minister van Verkeer en Waterstaat, mevrouw Jorritsma-Lebbink, vice-minister-president, minister van Economische Zaken, de heer Vermeend, minister van Sociale Zaken en Werkgelegen-

heid, mevrouw Borst-Eilers, vice-minister-president, minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport, mevrouw Herfkens, minister voor Ontwikkelingssamenwerking, de heren Van Boxtel, minister voor het Grote Steden- en Integratiebeleid, G.M. de Vries, staatssecretaris van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, Benschop, staatssecretaris van Buitenlandse Zaken, mevrouw Kalsbeek, staatssecretaris van Justitie, de heren Van der Ploeg, staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen, Bos, staatssecretaris van Financiën, Van Hoof, staatssecretaris van Defensie, Remkes, staatssecretaris van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer, mevrouw J.M. de Vries, staatssecretaris van Verkeer en Waterstaat, de heer Ybema, staatssecretaris van Economische Zaken, mevrouw Faber, staatssecretaris van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij, de heer Hoogervorst, staatssecretaris van Sociale Zaken en Werkgelegenheid, mevrouw Verstand, staatssecretaris van Sociale Zaken en Werkgelegenheid, en mevrouw Vliegthart, staatssecretaris van Volksgezondheid, Welzijn en Sport.

□

De **voorzitter**: Ik deel aan de Kamer mede, dat zijn ingekomen berichten van verhindering van de leden:

Roscam Abbing-Bos, wegens ziekte;

Kneppers-Heijnert, wegens persoonlijke omstandigheden.

Verder zijn ingekomen berichten van verhindering van:

de minister van Buitenlandse Zaken en de minister van Defensie, in verband met het bijwonen van een EU-bijeenkomst van de ministers van Buitenlandse Zaken en Defensie te Brussel, gedurende de ochtend;

de minister van Justitie, in verband met het bijwonen van de plenaire vergadering van de Tweede Kamer, vanaf 16.30 uur voor een deel van de middag;

de minister van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij, in verband met het bijwonen van een EU-bijeenkomst van de ministers van Landbouw te Brussel, de gehele dag;

de minister van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer, in verband met het bijwonen van de plenaire vergadering van de Tweede Kamer, vanaf 17.00 uur;

de staatssecretaris van Justitie, in verband met het bijwonen van de plenaire vergadering van de Tweede Kamer, vanaf 16.00 uur gedurende een deel van de middag, en wegens bezigheden elders, na 20.15 uur;

staatssecretaris Adelmund van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen, in verband met persoonlijke omstandigheden, de gehele dag;

de staatssecretaris van Financiën, in verband met het bijwonen van de plenaire vergadering van de Tweede Kamer en aansluitend wegens bezigheden elders, vanaf 16.00 uur;

de staatssecretaris van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieuhygiëne, in verband met het bijwonen van de plenaire vergadering van de Tweede Kamer, vanaf 15.30 uur.

Voorzitter

Deze berichten worden voor kennisgeving aangenomen.

De **voorzitter**: De ingekomen stukken staan op een lijst, die in de zaal ter inzage ligt. Op die lijst heb ik voorstellen gedaan over de wijze van behandeling. Als aan het einde van de vergadering daartegen geen bezwaren zijn ingekomen, neem ik aan, dat de Kamer zich met de voorstellen heeft verenigd.

(Deze lijst is, met de lijst van besluiten, opgenomen aan het eind van deze editie.)

Aan de orde is de behandeling van de wetsvoorstellen:

- **Wet tot het voorzien in bepalingen ter introductie van een niet-sectorespecifieke toezichtsdimensie in de Wet toezicht beleggingsinstellingen, de Wet toezicht effectenverkeer 1995, de Wet toezicht kredietwetzen 1992, de Wet toezicht natura-uitvaartverzekeringsbedrijf en de Wet toezicht verzekeringsbedrijf 1993 (27290);**

- **Invoering van de mogelijkheid om de statuten van Friese verenigingen en stichtingen in het Fries op te stellen (27647).**

Deze wetsvoorstellen worden zonder beraadslaging en zonder stemming aangenomen.

Aan de orde zijn:

- **de algemene politieke beschouwingen inzake het in het jaar 2002 te voeren beleid (27800).**

De **voorzitter**: Ik heet de minister-president en de overige leden van het kabinet van harte welkom in dit huis.

De beraadslaging wordt geopend.

□

Mevrouw **Timmerman-Buck** (CDA): Mijnheer de voorzitter. De veiligheid die we dachten te mogen verwachten na de val van de Muur is een illusie gebleken. De vraag of we op den duur de strijd voor recht en bescherming tegen bedreigingen van buitenaf wel kunnen winnen, is bepaald nog niet geruststellend

beantwoord. Zelfs een symbool van communicatie als de brievenbus bleek een depot voor agressie te kunnen zijn. De grenzen tussen externe en interne veiligheid zijn daarbij poreus geworden.

De CDA-fractie maakt zich grote zorgen over de intensiteit, de samenhang en het perspectief in de aanpak van de regering als antwoord op met name de gebeurtenissen van 11 september. Daarom willen wij de regering een vijftal punten voorleggen.

De eerste betreft het uitblijven van visieontwikkeling en van debat over de noodzaak van een andere internationale orde en andere internationale prioriteiten in beleid na 11 september. Wij hebben kennis genomen van het actieplan Terrorismebestrijding en Veiligheid en de eerste voortgangsrapportage. Wij missen daarin en daarbij de discussies over de internationale aanpak van het terrorisme. Daarmee doelen we op een visie op het aanwenden van militaire voorzieningen voor civiel-militaire inzet en de noodzakelijke opbouw daarvan, een debat over de onontkoombaarheid van een Europese CIA, een beeld van een duidelijke nieuwe inzet van ons land en Europa op de snelle versterking van de internationale rechtsorde en op instituten die daaraan vorm moeten geven. Fundamenteel gaat het immers om het inbedden en begrenzen van de realiteit van de globalisering in vormen van recht en instituties van het recht. Er treedt ons inziens een nieuwe fase op in een verplichtende inzet voor het multilaterale systeem. Wij missen visieontwikkeling, initiatieven en bevordering van een nationaal debat. Bijvoorbeeld over maatregelen die tot voor kort ondenkbaar waren, zoals de verdergaande opheffing van bankgeheimen. Graag krijgen wij hierop een reactie van de regering.

Ons tweede punt betreft het complex van de directe internationale aanpak. Is er enige gedachteontwikkeling over de consequenties van 11 september voor de inrichting en opbouw van ons militaire apparaat rond de nieuwe realiteit? Ruimteschildplannen zijn in de ijskast gezet. Dat is ons inziens niet alleen een kwestie van tijdelijke tactiek, het is ook een consequentie van de vraag wat het betekent dat wapens van enkele tientallen dollars in handen van gemotiveerde terroristen

effectiever zijn dan een wapenschild van honderden miljarden. Wat betekent het ook voor onze krijgsmacht die inzet voor civiel-militaire veiligheidsbescherming, wat betekent dit voor opleiding, motivering en investering?

Ons derde punt betreft Europa. We zouden moeten komen van noodzakelijke aanpassingen van ons systeem van rechtshandhaving tot een werkelijke doorbraak op het terrein van de competentie van de Europese overheidslaag. Het door het CDA gewenste grondrecht op veiligheid zal ingebed moeten zijn in een handhavingsbeleid dat beantwoordt aan de maatstaven van een vrije en democratische rechtsstaat. In dit verband wil de CDA-fractie de regering het volgende voorleggen. Een beperking van grondrechten – in de zin van vrijheidsbeneming of toepassing van dwangmiddelen – ter wille van de veiligheid van burgers kan het gevolg zijn van de intrinsieke noodzaak daartoe. Die beperking van grondrechten kan echter evenzeer het gevolg zijn van een gebrekkige organisatie van het veiligheidsbeleid. Die gebrekkige organisatie openbaart zich ook in het Europese debat over de samenwerking op het gebied van politie en justitie. Onder invloed van de terroristische aanslagen van 11 september is een reeks initiatieven ondernomen, van een Europees arrestatiebevel tot verdergaande regels ter bestrijding van witwaspraktijken. Dit, terwijl een gedegen organisatie van de handhaving van bestaande regels ver achterblijft. Bij met name de Europese Raad is er de neiging om besluiten te nemen of te verlangen die nieuwe rechtsinstrumenten in het leven roepen, terwijl tegelijkertijd de nationale soevereiniteit bij de uitvoering van die regels onverkort wordt gehandhaafd. Dat is blazen en tegelijkertijd het meel in de mond willen houden. Het gevaar daarvan is het volgende. Als straks resultaten van die nieuwe besluiten achterblijven, zal de roep om opnieuw verdergaande bevoegdheden klinken. Daarbij zullen argumenten in de sfeer van rechtstatelijke principes al snel worden afgedaan als redeneringen die de veiligheid bedreigen.

Er doet zich dus een paradox voor: veiligheid zou wel eens effectiever met een geringere inbreuk op grondrechten kunnen worden nagestreefd door soevereiniteit over te dragen aan Europese instellingen